

ODPIS

Sygn. akt VI ACa 861/05

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2006 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział VI Cywilny
w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Urszula Wiercińska

Sędzia SA Ewa Śniegocka

Sędzia SA Krzysztof Tucharz

Protokolant st. sekr. sąd. Monika Trzaskoma

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2006 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa P E – P K

H Sp. z o.o. w K

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 18 kwietnia 2005 r. sygn. akt XVII Ame 21/04

I zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że :

1) zmienia decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr DPE/254/2003 z

dn. 30 grudnia 2003r. i obniża wymierzoną P E - P

K H: Sp. z o.o. w K karę pieniężną do kwoty

475.000 zł (czteryście siedemdziesiąt pięć tysięcy) stanowiącej 0,0821%
przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2002r. ;

2) w pozostałej części odwołanie oddala;

3) koszty procesu znosi wzajemnie;

II w pozostałej części apelację oddala,

III koszty procesu za II instancję wzajemnie znosi.

Uzasadnienie

Decyzją nr DPE/254/2003 z dn. 30 grudnia 2003r Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wymierzył P E – P K H Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K karę pieniężną w wysokości 0,1644 % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2002r, tj. w kwocie 950.000 zł za niewywiązanie się przez to przedsiębiorstwo z obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych określonego w § 1 ust 1 i w § 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Gospodarki z dn. 15 grudnia 2000r w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku, wydanego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 9 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2003r.

P E – P K H Sp. z o.o. złożyła odwołanie od tej decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dn. 18 kwietnia 2005r uchylił zaskarżoną decyzję i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności rozważył podnoszony w odwołaniu zarzut naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy z dn. 10 kwietnia 1997r Prawo energetyczne oraz § 1 ust. 1 i § 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Gospodarki z dn. 15 grudnia 2000r w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła i wziął pod uwagę, iż ustawa z dn. 24 lipca 2002r o zmianie ustawy – Prawo energetyczne wprowadziła z dniem 1 stycznia 2003r zmianę polegającą na skreśleniu art. 9 ust. 1 Prawa energetycznego o treści: „Minister

właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia nałoży na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem lub przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej lub ciepła obowiązek zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz określi szczegółowy zakres tego obowiązku uwzględniając technologię wytwarzania energii, wielkość źródła energii oraz sposób uwzględniania w taryfach kosztów jej zakupu." Jednocześnie wprowadzono art. 9a ust. 1 o treści: „Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną są obowiązane do zakupu, w zakresie określonym w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 4, wytwarzanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii przyłączonych do sieci oraz jej odsprzedaży bezpośrednio lub pośrednio odbiorcom dokonującym zakupu energii elektrycznej na własne potrzeby." Zarówno rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 15 grudnia 2000r wydane na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu poprzednio obowiązującym, jak i rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 30 maja 2003r wydane na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym od dn. 1 stycznia 2003r przewidywały nałożenie na przedsiębiorstwa energetyczne takich samych obowiązków. Wobec tego, że nowelizacja nie zawierała normy intertemporalnej należy uznać, że ustawodawca nie zakładał w tym wypadku tzw. „skutku abolicyjnego” wobec przedsiębiorców, którzy dopuścili się naruszenia obowiązku zakupu „zielonej” energii pod rządami uprzednio obowiązującej ustawy. Dla oceny zachowania się przedsiębiorstwa w zakresie tego obowiązku przed dniem 1 stycznia 2003r należy zatem stosować przepisy wówczas obowiązujące.

Sąd Okręgowy uznał także, iż wbrew twierdzeniom powoda treść rozporządzenia nie daje podstaw do przyjęcia, że obowiązek zakupu energii „zielonej” jest spełniony również w przypadku zakupu takiej energii od pośrednika. Zdaniem Sądu chodzi niewątpliwie o zakup ze źródeł, tj. miejsca wytwarzania energii.

Ponadto Sąd Okręgowy nie dopatrywał się sprzeczności cytowanego przepisu rozporządzenia z dn. 15 grudnia 2000r z art. 22 i art. 92 Konstytucji RP.

Sąd I instancji podzielił jednak zarzut powoda, iż pozwany nakładając karę nie rozważył, czy powód miał możliwość nabycia energii „zielonej” bezpośrednio od wytwórcy, czy istniała techniczna możliwość przesyłu energii do miejsca prowadzenia

działalności gospodarczej prowadzonej przez powoda i czy koszty przesyłu pozostawałyby na racjonalnym poziomie. Wymierzając karę pieniężną Prezes URE musi wziąć pod uwagę stopień zawinienia przy uchybieniu obowiązkowi zakupu energii, a więc rozważyć, czy przedsiębiorstwo dołożyło należytych starań, aby wywiązać się z tego obowiązku. W ocenie Sądu ustalenia faktyczne dokonane w postępowaniu administracyjnym i postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie pozwalają zweryfikować tych okoliczności i dlatego zaskarżoną decyzję należało uchylić.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.

Zarzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, naruszenie art. 56 ust 6 w zw. z art. 56 ust 1 pkt 1a ustawy z dn. 10 kwietnia 1997r – Prawo energetyczne poprzez jego błędną wykładnię.

Pozwany podniósł, iż z twierdzeń powoda nie wynikało, aby przyczyną niezawarcia przez niego umów sprzedaży energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych był brak technicznych i ekonomicznych warunków dostarczenia tej energii, czyli brak możliwości przesyłu i jego nieopłacalność, które to przyczyny, zdaniem Sądu Okręgowego pozwany powinien poddać analizie. Dokonanie takiej analizy byłoby możliwe w ocenie apelującego tylko wówczas, gdyby powód przedstawił dowody świadczące o tym, że w wyniku prowadzonych poszukiwań uzyskał oferty zakupu energii odnawialnej, natomiast przeszkodą w zawarciu umów sprzedaży tej energii były negatywne przesłanki o charakterze technicznym lub ekonomicznym. Wobec nieprzedstawienia przez powoda takich dowodów ustalenia w tym zakresie są bezprzedmiotowe, co czyni niemożliwym realizację wytycznych Sądu Okręgowego zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zdaniem pozwanego nawiązanie przez powoda kontaktu telefonicznego z zaledwie sześcioma przedsiębiorstwami energetycznymi wytwarzającymi energię odnawialną, przy uwzględnieniu istnienia w kraju ok. 500 takich wytwórców, nie było działaniem wystarczającym. Apelujący zwrócił też uwagę, iż dowód nawiązania kontaktów z wytwórcami energii „zielonej” w postaci oświadczenia złożonego na rozprawie ma wątpliwą wartość. Pozwany zaznaczył ponadto, iż powód został ukarany za niewypełnienie obowiązku zakupu energii odnawialnej ponownie (po raz pierwszy w 2001r), czego Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę.

W konkluzji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Postępowanie toczące się przed Sądem Apelacyjnym zostało zawieszono na zgodny wniosek stron z uwagi na skierowanie przez Sąd Apelacyjny orzekający w innych, lecz analogicznych sprawach pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego o treści: „ Czy art. 9 ust 3 ustawy z dn. 10 kwietnia 1997r – Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z dn. 24 lipca 2002r o zmianie ustawy – Prawo energetyczne jest zgodny z art. 22 i art. 92 ust 1 Konstytucji oraz czy rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 15 grudnia 2000r w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku jest zgodne z art. 22 i art. 92 ust 1 Konstytucji.”

Po rozpoznaniu tego pytania prawnego Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dn. 25 lipca 2006r, sygn. akt P 24/05 orzekł, iż art. 9 ustawy z dn. 10 kwietnia 1997r – Prawo energetyczne w brzmieniu zmienionym przez art. 1 pkt 5 ustawy z dn. 26 maja 2000r o zmianie ustawy – Prawo energetyczne obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z dn. 24 lipca 2002r o zmianie ustawy – Prawo energetyczne w zakresie, w jakim nakłada na określone w nim przedsiębiorstwa energetyczne obowiązek zakupu energii oraz ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych jest zgodny z art. 22 i art. 92 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; w pozostałym zakresie Trybunał postanowił umorzyć postępowanie ze względu na zbędność orzekania.

Po podjęciu zawieszono postępowania Sąd Apelacyjny mając na względzie powyższą wypowiedź Trybunału Konstytucyjnego zważył, co następuje:

Apelacja jest w dużej części uzasadniona.

Wobec treści cytowanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego Sąd Apelacyjny nie rozważał już kwestii zgodności przepisów art. 9 ustawy – Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji z przepisami Konstytucji i przyjął, że podstawą orzeczenia w niniejszej sprawie jest art. 9 ust 3 ustawy z dn. 10 kwietnia 1997r – Prawo energetyczne i wydane na mocy delegacji wynikającej z tego przepisu rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 15 grudnia 2000r w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku.

Sformułowania użyte w art. 9 ustawy – Prawo energetyczne „obowiązek zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła” i w § 1 ust 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dn. 15 grudnia 2000r „jest obowiązane do zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych przyłączonych do wspólnej sieci” oznaczają, zdaniem Sądu Apelacyjnego obowiązek nabycia energii „zielonej” bezpośrednio od wytwórcy. Za takim rozumieniem tych sformułowań przemawia przede wszystkim cel tego przepisu ustawy, jakim była między innymi promocja wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, co miało się przyczynić do zmniejszenia zużycia paliw kopalnych, których spalanie powoduje emisję pyłów i gazów szkodliwych dla środowiska.

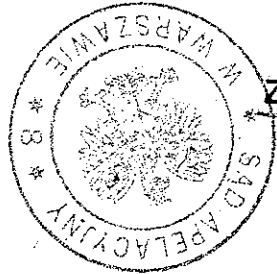
Przyczyną, dla której Sąd Okręgowy uchylił decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nakładającą na powoda karę pieniężną było nierozważenie, czy powód dołożył należytych starań, aby wywiązać się z nałożonego nań obowiązku. Pozwany w apelacji twierdził, że rozważenie tej okoliczności nie było możliwe wobec nieprzedstawienia przez powoda dowodów w tym zakresie. Sąd Apelacyjny podziela ten zarzut apelacji. W postępowaniu administracyjnym Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wykazał, iż powód nie wykonał wynikającego z powołanego wyżej rozporządzenia obowiązku zakupu tzw. „zielonej” energii w wymaganej wielkości, tj. 2,5% całkowitej sprzedaży energii przez to przedsiębiorstwo. Powód przyznał, że bezpośrednio od wytwórców zakupił jedynie 0,03% energii „zielonej”, przy czym w piśmie z 29.12.2003r powód wskazał sześciu wytwórców tej energii, do których zwracał się w sprawie jej zakupu i którzy odmówili realizacji zamówienia z uwagi na brak odpowiedniej ilości energii. W toku postępowania przed Sądem Okręgowym – Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów toczącego się na skutek złożonego przez powoda odwołania, które to postępowanie jest powszechnie uznane za postępowanie pierwszoinstancyjne powód na okoliczność podejmowanych starań w celu wywiązania się z nałożonego obowiązku zgłosił jedynie dowód z przesłuchania Prezesa Zarządu powodowej Spółki, który to dowód nie został przeprowadzony. W ocenie Sądu Apelacyjnego okoliczność, iż powód zgłaszał zamówienia poszczególnym wytwórcom „zielonej” energii i spotkał się z odmową z uwagi na brak odpowiedniej ilości tej energii powinna być wykazana stosownymi dokumentami. Inne dowody należy uznać za niewystarczające w tym zakresie. Ponadto wykazanie podjęcia starań zakupu energii ze źródeł odnawialnych od sześciu wytwórców w

sytuacji, gdy wytwórców takich jest ok. 500 nie może stanowić przekonującego dowodu na to, że zakup energii „zielonej” bezpośrednio od jej producenta był niemożliwy. Nieskuteczne jest powoływanie się przez powoda na okoliczność, iż całkowita ilość tzw. „zielonej” energii wyprodukowana przez krajowych wytwórców była w 2002r zbyt mała, aby przedsiębiorstwa takie, jak powód mogły spełnić obowiązek wynikający z rozporządzenia - a to dlatego, że gdyby wszystkie przedsiębiorstwa zobowiązane do zakupu „zielonej” energii bezpośrednio od jej wytwórców przywołując ten argument nie wyczerpywały wszelkich możliwości zakupu, to mogłoby się okazać, że nikt nie wypełnił obowiązku, a energia ze źródeł odnawialnych pozostała niesprzedana.

Istotnym jest, że powód w odwołaniu od decyzji nie powoływał się wcale na przesłanki techniczne lub ekonomiczne, które uniemożliwiły mu zakup energii ze źródeł odnawialnych w wymaganej rozporządzeniem ilości i nawet nie usiłował wykazywać takich okoliczności. Słusznie więc podnosi apelujący, iż nie miał możliwości dokonywania jakichkolwiek rozważań w tym zakresie.

Stwierdzając, iż wobec niespełnienia przez powoda obowiązku wynikającego z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dn. 15 grudnia 2000r i niewykazania przez niego, iż nie miał możliwości spełnienia tego obowiązku powód podlega karze pieniężnej przewidzianej w art. 56 ustawy – Prawo energetyczne, Sąd Apelacyjny uznał jednak, iż kara nałożona zaskarżoną decyzją jest zbyt wysoka. W szczególności nietrafny jest argument pozwanego, iż powód za niespełnienie obowiązku dotyczącego zakupu „zielonej” energii został ukarany już drugi raz, co należało uwzględnić przy wymiarze kary. Decyzja nakładająca karę pieniężną za niedokonanie zakupu energii ze źródeł odnawialnych w wystarczającej ilości w 2001r została wydana dopiero w grudniu 2002r, tak więc powód w 2002r nie wiedział o tym, że został ukarany i nie miał możliwości dostosowania się w 2002r do wymagań rozporządzenia według interpretacji stosowanej przez Prezesa Urzędu, miał bowiem nadzieję na przyjęcie interpretacji przez niego przedstawionej. Nie można zatem traktować faktu wydania już wcześniej decyzji o nałożeniu kary pieniężnej za poprzedni rok jako okoliczności obciążającej i powodującej konieczność surowszego potraktowania powoda. Rozbieżności w rozumieniu przepisów rozporządzenia co do tego, czy chodzi o zakup energii „zielonej” bezpośrednio od wytwórcy, czy także od pośrednika oraz rozwiązania przyjęte w nowym rozporządzeniu wykonawczym z dn. 30 maja 2003r również uzasadniają miarkowanie kary.

Z tych względów Sąd Apelacyjny oceniając jako słuszne co do zasady zarzuty apelacji uznał jednak za celowe obniżenie o połowę kary nałożonej decyzją pozwanego i dlatego zmienił zaskarżony wyrok w sposób wskazany w sentencji orzeczenia - na mocy art.386 § 1 kpc, a w pozostałej części oddalił apelację na mocy art. 385 kpc orzekając o kosztach postępowania na podstawie art. 100 kpc.

Na oryginale właściwe podpisy,
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy